

NACIONALEN AKCISKI PLAN
za Unapreduvawe na op{testvenata polo`ba na Romkite vo R. Makedonija
2011 - 2013

(Noemvri/Dekemvri
2010)

Nositel:	Ministerstvo za Trud i Socijalna Politika
Planirawe:	2011-2013
Dolgoro~na Cel:	Unapreduvawe na statusot na `enata Romka i nejjzino integrirawe vo sferite na op{testvenoto `iveewe

Vrabetuvawe:

CEL: Zgolemeni mo`nosti za integrirawe na pazarot na trudot preku navremeno informirawe na celnata grupa so soodvetni modeli adaptirani na potrebite;

Aktivnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indikarot za napredok	Inputi: Finansiski i ne-finansiski
<i>1. Organizirawe i sproveduvawe na informativni sredbi za prezentirawe na postoe~kite merki za vrabetuvawe vo 10 op{tini so visok procent na nevrabeteni Romki;</i>	Agencija za Vrabetuvawe na Republika Makedonija (AVRM); Partneri: Ministretstvo za Trud i Socijalna Politika (MTSP), aktivni NVO-i vo 10-te op{tini, Romski Informativni Centri;	2011 - 2013	<ul style="list-style-type: none"> • 3 informativni sredbi vo edna op{tina na godi{no nivo (90 sredbi za 3 godini vo 10 op{tini); • 25 - 30 `eni u~esni~ki na edna informativna sredba, na vozrast od 16 - 55 godini; 	Нема финансиски импликации

<p>2. Советување и обуки за успешно претставување на пазарот на труд (откривање на скриениот пазар на труд, пишување на работна биографија, интересе, претставување пред работодавачи);</p>	<p>ABPM</p> <p>Партнери: МТСП и Romski Informativni Centri</p>	<p>2011-2013</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Спроведени 12 обуки годишно (вкупно 36 за 3 години; • 1/3 од вкупно невработени Ромки од евиденцијата на АВРМ обучени и советувани за успешно претставување на пазарот на трудот (на годишно ниво); • Вклучување на половина од обучените Ромки во некоја од активните мерки за вработување (на годишно ниво); 	<p>Средства обезбедени од АВРМ</p>
<p>3. Izработка i podnesuvawe godi{ni izve{tai do SEM so ras~leneti informacii po razli~ni varijabli: broj na prijaveni Romki, u~estvo na obuki, tip na obuki - spored temi, broj na korisni~ki na aktivni merki i sl.)</p>	<p>AVRM</p>	<p>2011 - 2013</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 3 izve{tai podneseni do SEM; • Sekoj godi{en izve{taj iskoristen za adaptirawe na aktivnostite vo NAP za slednata godina (operativni programi na AVRМ); 	<p>Nema finansiski implikacii</p>

Zdravstvena Zaštita

CEL: Podobruvawe na pristapot do primarna zdravstvena zaštita preku zgolenata informiranost i svesnost za potrebata od prevencija i otvarawe ginekološki ordinaciji vo opštini so značiten broj Romi i Romki

Aktivnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indikator za napredok	Inputi: Finansiski i ne-finansiski
<p><i>1. Informativni sredbi za promocija na zdravi životni naviki, steknuvawe i ostvaruvawe prava na zdravstvena zaštita, odnos pacient/lekar itn);</i></p>	<p>Ministerstvo za Zdravstvo i Romski Informativni Centri</p> <p>Partneri: HERA</p>	<p>2011</p>	<ul style="list-style-type: none"> Realizirani 16 informativni sredbi vo 8 RIC-vi (po 2 sredbi vo tekot na godinata); 400 ženi Romki (od 8 opštini), informirani za zdravi životni naviki, steknuvawe prava za zdravstvena zaštita; 	<p>Buxet na MZ I donatori</p>
<p><i>2. Sproveduvawe na istražuvawe za detektirawe na zdravstvenata sostojba na Romkite vo Makedonija</i></p>	<p>Ministerstvo za Zdravstvo</p> <p>Partneri: Državen zavod za statistika (DZS), Institut za Javno Zdravje, NVOi;</p>	<p>2011-2012</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vo istražuvaweto opfateni 10% od vkupniot broj na Romki vo RM na vozrast od 15 do 65 godini; So istražuvaweto opfateni 8 opštini kade brojot na Romi e pogolem; 	<p>Buxet na Ministerstvo za zdravstvo 600.000 denari</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Presentacija na istra`uvaweto pred po{irokata javnost so preporaki 	
<p>3. Mediumska kampawa za prevencija na infektivni zaboluvawa, tuberkuloza, seksualni prenoslive bolesti, karcinom na dojka i matka;</p>	<p>Ministerstvo za Zdravstvo</p> <p>Partneri: Institut za Javno Zdravje i NVO-i</p>	2012-2013	<ul style="list-style-type: none"> • Sprovedena kampawa vo 8 op{tini kade brojot na Romkite e pogolem. Pe`aten i podelen propaganden materijal (bro{uri, flaeri, poster i) vo 8 op{tini, na makedonski i romski jazik. 	<p>Buxet na Ministerstvo za Zdravstvo</p> <p>300.000 denari</p>
<p>4. Utvrduvawe na zakonskite mo`nosti za otvarawe ginekolo{ki ordinacii vo op{tini so zna`itelen broj Romi (op{tini vo koi nema vakva usluga)</p>	<p>Ministerstvo za Zdravstvo</p> <p>Partneri: Institut za Javno Zdravje</p>	2011 -2013	<ul style="list-style-type: none"> • Utvoreni zakonski mo`nosti za otvarawe ginekolo{ki ordinacii i utvrden broj na op{tini vo koi nema vakva usluga; • Donesen nov Zakon za zdravstvena za`tita • Usvoena od Vlada na RM "Mre`a na zdravstveni ustanovi vo RM,, (strate{ki dokument) • • Prezvemeni inicijativi za otvarawe ginekolo{ka ordinacija vo sekoja op{tina so zna`itelen broj Romi i 	<p>Buxet na Ministerstvo za Zdravstvo</p>

			<p>Romki (pisma so konkretno barawe potpisano od Ministerot, sredbi so pretstavnici na lokalnite samoupravitn);</p> <ul style="list-style-type: none"> Otvoreni ginekološki ordinaciji vo sekoja opština vo Makedonija so značitelan broj Romi i Romki; 	
--	--	--	--	--

Образование

CEL: Zgolemuвање na brojot na Romki so završeno osnovno i sredno образование preku detekcija na točan broj na osipani Romi i Romki vo Makedonija i nivno vključuvawe vo obrazovniot proces;

Aktivnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indikator za napredok	Inputi: Finansiski i ne-finansiski
<p>1. <i>Formirawe baza na podatoci za 10 opštini so najgolema zastapenost na Romi: utvrđuvawe na brojot na nepismeni Romki (na voзраст od 10 i poveќе godini);</i></p>	<p>Ministerstvo za Obrazovanie (MON), Inspektorat; Uprava za unapređuvawe na obrazovanieto na jazicite na etničkite zaednici;</p> <p>Partneri: MTSP, МП, Управа за матична служба, NVOi i ZELS;</p>	2011	<ul style="list-style-type: none"> Utvrđen broj na nepismeni i so nezavršeno osnovno obrazovanie; 	Nema finansiski implikacii
<p>2. <i>Analiza na potrebata za dizajnirawe skratena</i></p>	MON, Biro za Obrazovanie	2011	<ul style="list-style-type: none"> Utvrđeni uslovi za dooformuvawe na 	Buxet na MON

<p>nastavna programa za vključevanje vo obrazovniot proces za grupa na voзраст od 8-15 godini</p>	<p>Partneri: MTSP, NVOi i Uprava za unapreduvawe na obrazovanieto na jazicite na etničkite zaednici</p>		<p>obrazovanieto (vključitelno i broj na učeniči, učebnici, prostor itn)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrabotena analiza za uslovite za dooformuvawe na obrazovanieto • Predlog za izrabotka na skratena nastavna programa • Izrabotena skratena nastavna programa 	
<p>3. Sproveduvawe na skratenata programa vo 10 opštini;</p>	<p>MON, Biro za Obrazovanie</p> <p>Partneri: MTSP, Centar za obrazovanie na voзрастni (COV) i NVOi 10 lokalni samoupravi</p>	<p>2012 - 2013</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sprovedena skratena nastavna programa, so vključevawe na okolu 500 Romki na voзраст od 8 - 30 godini; 	<p>Buxet na MON</p>
<p>3.1. Za voзрастna grupa od 8 - 15 godini vo ramki na učilištata (25 Romki vo paralelka)</p>	<p>COV</p>	<p>2012 - 2013</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 250 Romki na voзраст od 8 -15 godini vključeni vo programata; 	<p>Buxet na MON</p>
<p>3.2. Za voзрастna grupa od 15 - 30 godini vo ramki na centrite za obrazovanie na voзрастni (25 Romki vo edna paralelka vo 10 opštini)</p>	<p>COV</p>	<p>2012 - 2013</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 250 Romki na voзраст od 15- 30 godini vključeni vo programata; 	<p>Buxet na COV i IPA</p>
<p>3.3. Osloboduvawe od participacija na site Romki za dooformuvawe na srednoto obrazovanie</p>	<p>COV i centar za stručno obrazovanie</p>	<p>2012-2013</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Site zainteresirani učenički oslobodeni od participacija za dooformuvawe na sredno 	<p>Buxet na COV i IPA</p>

			obrazovanje;	
4. Organizirawe i sproveduvawe rabotilnici za nastavniot kadar vo 10 opštini za va`nosta na obrazovanieto na devoj~iwata Romki i barijrite so koi se soo~uvaat vo svoeto obrazovanie (senzitivizacija)	MON, Biro za Obrazovanie Partneri: Romski Informativni Centri; HBO	2011 - 2012	<ul style="list-style-type: none"> Odr`ani 10 rabotilnici na godi{no nivo, so 200 nastavnici Obu~eni 200 nastavnici 	Nema finansiski implikacii
5. Kontinuirano a`urirawe na brojot na osipani Romi i Romki na nivo na dr`ava	MON, Uprava za unapreduvawe na obrazovanieto na jazicite na etni~kite zaednici Partneri: HBO	2011 - 2013	<ul style="list-style-type: none"> A`uriran broj na osipani Romki; 	Nema finansiski implikacii

^ovekovi Prava

CEL: Ednakvi mo`nosti i ednakov pristap vo ostvaruvaweto na ~ovekovite prava na `enite Romki

Aktivnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indikarot za napredok	Inputi: Finansiski i ne-finansiski
1. Obuki za za dr`avni slu`benici i zdravstveni rabotnici za nadminuvawe na neednakovt tretman pri pristapot na Romkite do uslugite;	Ministeretvo za Trud i Socijalna Politika (MTSP), Sektor za Ednakvi Mo`nosti (SEM) Partneri: MZ, MVR, NP	2011 -2013	<ul style="list-style-type: none"> 60 Obu~eni dr`avni slu`benici; 	Buxet na MTSP 442.500 na godi{no nivo
2. Obuki za Romski `enski NVOi fokusirani na mehanizmite za za{tita predvideni so zakonot za	MTSP, Sektor za Ednakvi Mo`nosti (SEM)	2011 - 2013	<ul style="list-style-type: none"> 60 obu~eni pretstavni~ki od Romski `enski NVOi; 	Buxet na MTSP 442.500 na godi{no nivo

<i>antidiskriminacija;</i>	Partneri: NVO			
3. Organizirawe na {estmese~ni sostanoci na rabotnata grupa za procenka na napredokot i soodvetno planirawe na operativnite programi	MTSP, Sektor za Ednakvi Mo`nosti (SEM) Partneri:	2011-2013	<ul style="list-style-type: none"> • 2 sostanoci na godi{no nivo odr`ani (6 za 3 godini), so konkretni predlozi za podobruvawe na aktivnostite; • Redovno prisustvo i aktivno u~estvo na site ~lenovi i ~lenki na rabotnoto telo odr`ano vo tekot na site 3 godini; 	nema finanskiski implikacii
4. Izработка na godi{ni izve{tai vo vrska so napredokot vo sproveduvaweto na NAP za `eni Romki 2011 - 2013	MTSP, Sektor za Ednakvi Mo`nosti (SEM) Partneri:	2011-2013	<ul style="list-style-type: none"> • 3 godi{ni izve{tai objaveni na stranicata na MTSP i prevedeni na Angliski; 	nema finanskiski implikacii